

< sida1 > Ottesång på Pingstdagen 1852.

Pingstdagens Epistel handlar om den Helige Andes utgjutelse, som första gången skedde synbarligen äfven för Verlden, så att äfven den sorglösa hopen kunde höra rösten, hvilken var, som ett mägta stort väder. Derpå syfta Frälsarens Ord, som han säger till sina Lärjungar: Vädret blås hvart det vill, och du hörer dess röst, men du vet icke, hvadan det kommer, eller hvart det far. Uti Andeligt afseende betyder detta väder en öfver naturlig kraft, som verkar på menni< sida2 >sko hjertat, och denna kraft måste åtminstone vara kännbar, om den skall kunna åstadkomma någon förändring i människans hjerta: Men uti ett hjerta, som är fullt af onda Andar, kan den Helige Ande icke verka, emedan de onda andarne, vilja Herrska och Regea den Naturliga Menniskan. De onda andarna göra Menniskans hjerta förhärdat, så att den Helige Anden icke kan verka Någon förändring deruti. Hvilken väg dessa onda andar kommit in i Menniskohjertat, det är svårt att begripa. Men det vete vi med säkerhet, att den Naturliga Menniskan ver< sida3 >keligen regeras af onda andar, så länge, som han fortfar att vara, uti sitt Naturliga tillstånd; och dessa onda andar kunna vara många: de kallas annars för Menniskans Naturliga böjelser, ehuru den Naturliga menniskan icke kan urskilja dem; Utom vreden, hatet och afvunden eller svartsjukan, kan den Naturliga Menniskan knappast urskilja, Egennyttan eller gerighets Djefvulen, som först gick in i Judas Ischarioth, Verlds hedern eller heders Djefvulen som förmådde Judas, att fördölja och förneka sitt onda uppsåt, när de andra lärjungarne började < sida4 > fråga efter hvilken som var förrädaren; hordoms djefvulen, som förledde David, att göra hor med En annan mans hustru; Egenkärleken eller kärleken till detta jordiska lifvet, som förmådde Petrus, att förneka Frälsaren. m. fl. Man räknar vanligen 7 Djeflar, eller sju dödssynder, som regera den naturliga menniskan, Och sju djeflar hade äfven Frälsaren utdrifvit af Maria Magdalena. Det låter visserligen ohyggligt, att menniskan har Djeflar uti sig; men det synes tydligen af den heliga skrift, att menniskor har Djeflar uti sig, < sida5 > och den af Syndasömnen väckte människans erfarenhet besannar detsamma. Men den som ligger i säkerhet, känner icke sina djeflar. Han vet icke, hvad det är för Djeflar, som regera honom. Det står tydligen i den Hel. Skrift, att Satan hof sig opp emot Israel och ingaf David, att han skulle räkna folket. Det var Högfärds Djefvulen, som steg opp uti honom: så heter det äfven, att Satanas gick in i Judas Ischarioth, att han skulle förråda Jesum; och efter den doppade betan, gick åter Satanas in i honom. Men Judas kände icke huru och när djefvulen hade gått in i honom. Så förhåller det sig med alla naturliga menniskor, som ligga i syndasäkerheten; < sida6 > de känna icke till några Djeflar: icke heller anfäktar Djefvulen sina trogna tjenare, emedan de tjena Djefvulen troget med tankar ord och gerningar. Men när den Helige Ande börjar verka i menniskohjertat, då först får menniskan kunskap om Djeflarna, som grassera i köttet. Den Helige Ande verkar genom ordet; först verkar han genom Lagen; Apostelen Paulus säger: utan Lag var synden död, men när budordet kom, fick synden lif, att upväckte i mig all begärelse, det vill säga: när Lagen nådde Samvetet, fick

menniskan känna sina Djeflar eller sina onda begärelser, som hon förut icke känt till. icke kan det vara Apostelens mening, att menniskan utan lag, eller före < sida7 > väckelsen är alldeles utan begärelser; Men den Naturliga menniskan känner icke till dessa begärelser; och de begärelser, som hon känner, tillfredställer hon, till Ex. dryckenskaps begäret, hordoms begäret, Högfärds begäret; den naturliga menniskan [verb fattas här] icke, att dessa begärelser äro syndiga; men när Lagen kommer och upväcker hennes Samvete, då får hon känna, att dessa begärelser äro af djefvulen; ty säger Apostelen: Jag hade icke vetat, att begäret var synd, om icke budordet hade sagt: du skall icke begära. Före väckelsen kände han icke, att det var en Upsåtelig synd, att tillfrids ställa dessa begärelser; men när Lagen började verka i Samvetet, fick hon afsky för synden: han fick den uplysning af den Helige Anda, att sjelfva begäret var synd: före väckelsen hade hon fått den uplysningen af Djefvulen, att det icke var någon synd, att tillfrids ställa sina syndiga begärelser. Syndens utöfning var loflig: det var icke så farligt, att synda. det var för den Naturliga-[ga] menniskan ingen synd, att hålla brenvins krog, att taga sig ett rus, att svärja, att bedraga sin nästa, att ljuga; att gräla, att vara Högfärdig: En del af dessa synder gör den naturliga menniskan, utan att han vet det sjelf. Han vet icke, att han är i djefvulens våld. Emedan djefvulen inbillar henne, att hon är en christen, och den som just icke anser sig för en christen, anser sig dock vara en ärlig, rätt < sida9 > -skaffens och hederlig menniska. Inte har hon stulit, inte har hon gjort hor, inte har hon bedragit någon; inte har hon varit en fyllhund: med ett ord: den naturliga menniskan har lefvat så beskedligt, dygdigt och Gudfruktigt, att ingen, ja icke en gång Gud sjelf kan fördöma henne. Ja Gud vore ju alldeles orättvis, om han skulle döma en så beskedlig och ärlig och rättsskaffens menniska till Helvetet. Nu har Frälsaren sagt; När den Helige ande kommer, skall han sfraffa verlden för synd: men detta den Helige Andas straff Embete tycker den naturliga menniskan icke om, ty han tycker sig icke hafva förtjent något < sida10 > straff. Hon tycker sig hafva lefvat så pass ärligt, beskedligt och Gudfruktigt, att ingen bör komma och fördöma henne; och är det någon, som vet med sig, att han icke har lefvat så christeligt, som en christen bör lefva, så tror han dock, att Gud är nådig, och väntar således tröst af den heliga anda, i synnerhet som den Helige anda [< är > överstrykt ord] kallas för Hugsvalaren. Men hvilken är det nu, som den Helige Ande tröstar och hugsvalar: är det den säkra hopen som den Helige ande tröstar och hugsvalar? Är det den obotfärdige syndaren, som den Helige Ande hugsvalar? Vi veta nu, att den Helige ande icke kan trösta och hugsvala någon annan än Frälsarens sörjande Lärjungar, som äro hatade och förföljda af verlden. < sida11 > Men just då, när Jesu Lärjungar få den heliga anda då börja de, att predika för den ogudaktiga hopen som församlar sig omkring Lärjungarne, för att begabba och göra narr af dem. Den ogudaktiga hopen, som hade församlat sig omkring Jesu Lärjungar, för att gapa och göra narr af den Helige Andes verkningar fick höra en väldig straffpredikan af Apostelen Petrus på Pingstdagen. Petrus hade icke hållit någon straffpredikan förr än han fick den helige Anda. Men när han blef Upfyld af den Helige Ande, då måste

han straffa verlden för synd: men nu tror <sid12> icke den ogudaktiga hopen, att den Hel. anda straffar dem genom de christnas mun: ty fastän en del af den stora ogudaktiga hopen fick ett s[t]ygn i hjertat af Petri Straffpredikan, så var det likväl större delen af denna skara, som blef förbittrad af de christnas predikande, emedan de ansågos för kättare och villoandar, som ville störa den [<störa> överstrykt ord] [<den> upprepning] säkra hopens Samvets frid; I synnerhet voro de öfversta Presterna, de skriflärdade och Fariseer förbittrade öfver Apostarnes predikande; och äfven ibland folket, var det ingalunda många, som blefvo omvända till christendomen; kanske knapt en <sid13> ibland Etthundrade blefvo christna: och så lär det vara ännu, ganska få äro de, som genom de christnas predikande kunna bli omvända till christendomen: större delen tro sig blifva saliga med den tro de hafva. Att de Judar och hedningar, som icke kunna omvändas till christendomen, verkligen blifva förbittrade, det se vi af Stefanus, som var en ifrig christen: huruledes hans motståndare först försökte, att disputerade med honom om christendomen; men när de icke kunde försvara sig med disputerande, måste de anklaga honom inför det stora Rådet, såsom en kättare, som ville <sid14> göra Moses Lära och Gudstjenst om intet. Och när han blef dragen inför rådet, förebrådde han Råds Herrarne, för deras förhärdelse sägande. Stån alltid den Helige Ande emot, sosom Edra Fäder: deröfver blefvo hans domare så förbittrade, att de beto tillsammans tänderna öfver honom; ty det skar dem i deras hjertan. så långt gick det andeliga hatet, att de måste i vredes mode drifva ut Stefanus och stena honom. Monne icke samma förbittring ännu råder uti de otrognas hjertan? När Djefvulen, som regerar i deras hjertan, blifver oroad af den Helige Anda, som talar genom de christnas mun, så blir han förgrymmad; han kommer då ut med hull och hår <sid15> genom de otrognas mun. Han tvingar dem, att bita tillsammans tänderna af vrede. Han blir så förbittrad, att han törstar efter de christnas blod. Djefvulen kan icke få någon Samvetsfrid, sålänge som den Helige Ande utöfvar sitt Straff Embete. Ty den Helige ande, måste straffa verlden för synd, för Rättfärdighet och Dom. Men just detta straffande kan Djefvulen och verlden icke tåla. Verldens Barn säga: genom sådana straffpredikningar bli vi icke förbättrade, utan förhärdade. Ja vist: Ni måste blifva förhärdade, emedan I stån alltid den Hel. Ande emot såsom Edra Fäder. Förhärdelse och förblindelse måste komma öfver hvar och en, som står den Helige ande emot. <sid16> Herren måste redan före Syndafloden klaga öfver mennisko släktets förhärdelse: då Han sade: Menniskorna vilja icke mer låta min Anda straffa sig ty de äro kött. Huru kan menniskan låta Guds Anda straffa sig, då han är full med Djeflar och ohyra, som drifva henne, att stå den Helige Ande emot. När Guds Anda vill straffa dem, då sprutar Djefvulen sitt orma Etter emot Guds anda. Alla oomvända menniskor blifva då Upretade och förhärdade: Orma Ettret fräser i alla deras Ådror, när den Heliga Anda straffar dem genom de christnas mun. Och Likasom krigs knektarne bjödo den ko[r]sfäste <sid17> Etika blandad med galla: så bjuda äfven Djefvulens drabanter otrons Etika, blandad med det Andeliga hatets galla åt de christna: så att En Christen icke vänta sig

Annat än hat och bitterhet af Djefvulens drabanter; och detta måste vara så länge, som verlden står, så länge som någon christen själ finnes på Jorden. Men der ingen Christen finnes, der [[<är> överstrykt ord](#)] har Djefvulen och verlden Samvets frid: der får Djefvulen och verlden lefva ostraffadt.

Den Heliga Andas Embete är först ett straffande Embete; Emedan verlden lefver ogudaktigt, utan Guds fruktan, och utan vördnad för Gud. Men när den Helige Ande straf[<sida18>](#)far verlden för synd: och detta straffande kommer genom de christnas mun, då grina alla djeflar emot den straffande anden; först reser sig den djefvulen på två ben, som annars plägar gå på fyra ben, nemligen brennvins djefvulen, och säger till den straffande Anden: Jag har med Frälsarens lof gått in i Svina hjorden; vill Du icke låta mig vara i fred der heller? Ty när denna djefvul måste gå ut ifrån Menniskan, Jag menar den djefvulen, som heter Legio, så gick in i Svinahjorden, och der grasserade han så förfärligt, att hela Svina hjorden störtade sig i hafvet. [<sida19>](#) Jag har hört en och annan förklara liknelsen om Svina hjorden sålunda, att det var Andeliga Svin, om hvilka Aposteln Paulus säger, att det rentvättade svinet går och solar sig i träcken. — Emot den straffande Anden reser sig äfven hordoms djefvulen och säger: skall du komma och bestraffa mina oskyldiga nöjen: Jag är ingen oren ande som Du vill kalla mig. Du kallar mig för hora, men jag är lika ren och obefläckad, som Jungfru Maria. Jag hoppas, att jag snart blir Frälsarens brud; fastän Du kallar mig för en djefvulens hora. Emot den straffande anden reser sig äfven gerig[<sida20>](#)hets djefvulen, som gick in i Judas Iscarioth och säger: icke är jag den samme: Jag har alldrig tänkt förråda oskyldigt blod. Jag gör ingen orätt; Jag har bevisat fattiga fyllhundar mycken barmhärtighet; Jag har ofta tröstat och hugsvalat dem med lifsens vatn. Jag har ofta släckt fattiga fyllhundars brennvins törst, och därför skall jag alldrig blifva törstig till Evig tid. — Emot den straffande anden reser sig äfven verldhedern, eller Heders djefvulen och säger: tvi dig! skänliga nederslår Du Guds Tempel och reser det opp igen. vill Du, att jag skall bigta mig för dig? och ropa ut mina synder för verlden? Nej, se det gör jag alldrig. Jag är så pass hederlig, att jag alldrig har gjort någon Skamlig ger[<sida21>](#)ning, för hvilken jag behöfver blygas eller skämmas i Evigheten. Jag har Gudskelof ännu min ära i behåll. Och ibland hederligt folk, behöfver jag icke vara som en skamlig hund. Dessutom vet jag, att den heder och Ära, som jag har, den har jag fått ärligt af Gud. Emot den straffande Anden reser sig äfven Egenrättfärdigheten, som är den envisaste och Svartaste af alla Djeflar: Han omskapar sig till en Ijusens Engel, och kommer som En Ulv i fårakläder; han regerar icke allenast alla sorglösa menniskor, som uti sin inbillning lefva som Helgon, utan han plågar och anfäktar äfven de väckta; Hos den sorglösa hopen gräfver han ner alla synder i dynghögen [<sida22>](#) så att de omöjligen kunna komma ihåg, huru och på hvad sätt de hafva stulit, horat, mördat, eller bedragit sin nästa. De kunna således icke erkänna sitt brott eller taga på sig sådana synder, som de alldrig kunna komma ihåg, och således alldrig vet sig hafva begått. Dessutom är Egenrättfärdighets djefvulen ganska klarsynt, att Uptäcka fel hos de

christna. Fariseerna, som litade på sin Egen Rättfärdighet, funno många fel hos Frälsaren och hans Lärjungar. Och ännu i dag har Egenrättfärdigheten klara ögon, att se fel hos de christna; och derfore så länge han ser fel hos dem, kan han icke tro, att de äro annat, än kättare och Svärmare och villoandar, som icke göra annat än bestraffa och fördöma hederligt folk. När alla < sida23 > dessa djeflar resa sig opp emot den Helige Ande, som straffar verlden för synd: då måste den eller de Jesu Lärjungar, genom hvilkas mun den Hel. Ande talar, sätta till lifvet, eller blifva de hatade och förföljde af den djefvulska hopen, som icke kan få någon samvetsfrid, förr än den får suga de christnas blod. — Så har det gått till förr när den Heliga ande först började bestraffa verlden, och så går det till ännu, på alla tider och på alla rum, hvarest den Helige ande talar genom de christnas mun.

Den helige ande kallas äfven Hugsvalaren, nemligen för dem, som ett bedröfvat och förkrossadt hjerta hafva. Men huru många äro nu de, som behöfva tröst af Hugsvalaren? < sida24 > Kanske den behöfver tröst af Hugsvalaren, som tar sig en tröstedryck af flaskan eller den stora hopen, som gör narr af den Helige Andas verkningar, och säger: de äro fulla af sött vin? eller männe den behöfver tröst och vederqvikelse af Hugsvalaren, som roar sig om söndagen med bollspel, och andra syndiga nöjen? Jag tror vist, att Djefvulen tröstar alla sina trogna tjenare med brennvín och punsch, med dans och Lek, med kortspel och konor, med fåfängligt snack; och om ingenting annat hjälper, så kan man väl trösta sig med musik; vi veta att David måste trösta Saul med musik, när den onde anden eller det oroliga Samvetet qvälde honom. Men någon annan tröst behöfver icke heller verlden, så länge < sida25 > som den kan hata de christna, och anse dem för fiender till deras Samvets frid. Att den syndiga Verlden vill hafva Samvets frid, det har man sett många Exempel på: men den frid, som ett sofvande Samvete gifver, är en falsk frid; ty under denna falska Samvets frid sjuda den brinnande sjöns böljor: Men den som har en falsk samvetsfrid, han fruktar icke hvarken för döden eller domen fastän han står på afgrundens brädd; han fruktar icke för ansvar eller redogörelse uti en annan verld, ehuru han har ett förskräckligt ansvar på sitt hufvud: Och vidare, den som har en falsk Samvets frid, kan begå Upsåtliga synder, utan att han sjelf märker < sida26 > det, emedan djefvulen har döfvat hans Samvete och derigenom blir synden loflig, ja till och med vacker och behaglig, syndens utöfning blir ljuflig för syndaren, när hans Samvete icke är väckt. Men just denna falska Samvets frid vill hvarje christen röfva bort ifrån den säkra hopen, på det att de måtte förnimma hvad deras frid tillhör. Den säkra hopen behöfver således ingen tröst af Hugsvalaren utan den Hel. Ande måste först straffa Verlden för synd, och om någon genom Petri Straffpredikan får ett s[t]ygn i hjertat, och blir angelägen om sin Själs frällsning, då är det tid, för Hugsvalaren, att han < sida27 > kommer med den rätta trösten för dem, som äro rätt bekymrade om sin Själs salighet. Men att trösta verlden och bekräfta hennes falska Samvets frid, det kan den Helige ande icke göra. Men likasom den Helige Ande tröstade Lärjungarne och gaf dem kraft, att bära korset, och predika Evangelium för de bedröfvade, att straffa verlden

PINGSTDAGEN 1852 OTTESÅNG

för synd, så hoppas vi tröstar han ännu dem som bedröfvade äro, och gifver dem kraft att strida och kämpa emot djefvulen och verlden, och omsider då döden kallar dem ledsagar den Helige Anden dem, som trofaste äro intill döden, i den Eviga glädjen.

—
Original / FKHS Kollerska samlingen Nr 48 / Nationalarkivet, Helsingfors